

VEFSN KOMMUNE

- et steg foran

Konsultasjon om kommuneplanens arealdel

mellom Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Vefsn kommune

Møtetid: 3. februar 2025 kl. 1300–1530

Møtested: Rådhuset, Vefsn kommune

Til stede:

Per Anders Kappfjell, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (JN)

Torstein Appfjell, styreleder Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt

Anne Utsi, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt

Hans Gunnar Ottervik, fagleder landbruk, Vefsn kommune (VK)

Charles-Edmond Francois, kommunalsjef, VK

Hubertina Doeven, enhetsleder plan og utvikling, VK

Knut Skorpen, arealplanlegger VK

Petter Meldal Nilsskog, fagleder plan og byggesak, VK

Marit Østby Nilsen, arealtjenesten Norske reindriftssamers landsforbund (NRL), via Teams

Inga Fossli, arealtjenesten NRL, via Teams

1 Presentasjon av møtedeltakere, godkjenning av dagsorden

2 Utsendte saksdokument – kort orientering om planen

Vefsn kommune viste til utsendte dokument, og både Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og NRL er rimelig godt orientert om forslaga som vurderes fremmet gjennom kommuneplanens arealdel. I orienteringa la VK vekt på at arealet «LNFR spredt» (dvs. landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder med åpning for spredt utbygging for nærmere angitte formål) er redusert fra 28 % i gammel plan til ca. 10 % i planen som ble sendt på høring i sommer og vidare til ca. 5 % slik planen ser ut nå. Arealet av LNFR uten åpning for spredt utbygging er tilsvarende økt.

JN poengterte at denne framstillinga blir feil, siden den ikke synliggjør at store LNFR-areal er tatt i bruk til vindkraftformål. Det var enighet om at arealet Øyfjellet Wind AS legger beslag på i Hundålvassfjella skal kartfestes som båndlagt LNFR-område, men i statistikken må det gå fram at arealet ikke vil være tilgjengelig for reindrifta så lenge vindkraftverket går.

3 Jillen-Njaarke sine vurderinger og standpunkt til foreslåtte tiltak, og Vefsn kommunes reviderte vurderinger.

Jillen-Njaarkes høringsuttalelse av 6.10.2024 (VKs dok. 2022/10870-169) ble brukt som utgangspunkt for dialogen.

Konsekvensutredninger. JN krever ekstern konsekvensutredning av forslåtte tiltak og planen som helhet. Svein Morten Eilertsen ved Nibio og Anders Eira ved Protect Sapmi ble nevnt som utredere partene har tillit til og som kan kontaktes for et slikt oppdrag.

LNFR-areal for spredt utbygging. JN trekker spesielt fram arealbruken i området Dimmeldalen – Hundålvatnet – sjøl om planen har satt en null-kvoté for nye hus og hytter, gir LNFR-spredt-formålet et signal om at utbygging kan vurderes. VK løfter frem muligheten å legge dette arealet til LNFR uten spredt og heller markere hver enkelt hyttetomt med fritidshusformål. JN er positive til dette. JN ser forøvrig positivt på at arealet som åpner for spredt utbygging vil bli redusert.

Areal for fritidsboliger. Hyttefelt i Kalvmoneset (FB3) er vurdert av administrasjonen i VK, og blir ikke tatt inn i planforslaget. Hyttefelt i Kjemsåsen (FB1) og Sjømoen (FB2) ble diskutert. JN forklarte hvordan begge områdene har sammenheng med reingjerdet (samlegjerdet) på Sjømoen. FB1 ligger inntil reingjerdet, mens ferdsel fra FB1 og FB2 vil forstyrre reinflyttinga inn mot gjerdet. De har tidligere nevnt at JN kunne være interessert i å flytte gjerdet sørover, inn på Statskog sin grunn, og at de ønsker en egen reguleringsplan for samlegjerdet. Dette må tilrettelegges med infrastruktur, herunder adkomstveg. Når en grunneier sier nei til adkomstveg over sitt land, spenner det bein under planene om flytting av reingjerdet. Da blir det uaktuelt for JN å godta FB1 og FB2.

VK ser Sjømoen som et viktig utfartsområde, og arealbruken – med slalåmbakke, hoppbakke, lysløyper, hundekjøringsløype, skiløype og campingplass – har utviklet seg gjennom mer enn 50 år uten planmessig styring. VK mener FB1 og FB2 ikke kan vurderes som samfunnsnyttig arealbruk uten at grunneierne finner fram til en løsning som fungerer for reindrifta.

JN mener VK burde bidratt mer aktivt til å finne en løsning på plassering av reingjerdet, i dialog med grunneierne. JN er åpne for reindriftsfaglig forsvarlige løsninger.

Gruveområde RU1. Arealet er viktig for reinens vinterbeite. JN ber om at RU1 må tas ut av planen.

Fornybar energi. Kommunestyret har vedtatt som målsetning å legge til rette for fornybar energi. To småkraftverk i JN sitt område er gitt konsesjon og har vært vurdert. Konsesjonen er i ferd med å gå ut, og VK tok ikke disse kraftverka med da planen ble lagt ut på høring.

VK har foreslått at areal for nytt vindkraftverk i Kovfjellet blir båndlagt etter energiloven. JN stilte spørsmål ved bakgrunnen for denne markeringa på plankartet. VK viser til at markeringa rent formelt vil være til hinder for andre etableringer som kunne komme i vegen for et vindkraftverk. Viktigere er det å markere området i planen slik at mulige areal til vindkraft blir sett i sammenheng med annen arealbruk i kommunen. Et alternativ hadde vært å markere det som «bebyggelse og anlegg», det er ikke gjort, siden kommunen ikke har kunnskapsgrunnlag for å ta stilling til om det vil være rett å åpne for vindkraftutbygging Kovfjellet. Et slikt kunnskapsgrunnlag kan framskaffes gjennom en reguleringsprosess.

JN oppfatter båndlegging som første skritt i planen for nedbygging av vinterbeitet i Kovfjellet. Vinterbeite er flaskehalsen for distriktet. Neste runde vil være planinitiativ. JN har bidratt mye når det gjelder å stille arealressurser til rådighet for kraftutbygging i Vefsn. JN hadde 1000 – 1500 rein på beite i Kovfjellet sist vinter, og kan ikke være med på at dette arealet bygges ned. Dersom planen ikke endres på dette punktet, må kommunen regne med motstand fra reinbeitedistriktet og innsigelse fra Statsforvalteren og Sametinget.

Snøscooterløyper

I høringa har JN sagt at kommunen bør evaluere det som er gjort før det vedtas nye løyper. JN peker på at det er et omfattende løypenett i Vefsn kommune. Det er mye trykk for å åpne løypene tidlig på vinteren, før reinflyttinga er gjennomført. Alt i alt er JN ikke helt fornøyd med funksjonen til løypenettet. Den ulovlige snøscooterkjøringa er ikke redusert.

Rassikring i Øyfjellet

JN er ikke informert om disse planene, og ønsker forslaget ut av planen, og heller henvist til en reguleringsplan. VK gjorde rede for at tiltaket er svært viktig for utviklinga i Mosjøen sentrum. Rassikring i Øyfjellet er et påbegynt pilotprosjekt der NVE har særlig fokus på Vefsn. Arbeidet vil følges opp med en reguleringsplan, og reindrifta vil bli konsultert i den videre planprosessen.

Nydyrking i Herringbotnet

VK viste til planprogrammets målsetning om å øke arealet av dyrka mark. Mangelen på dyrka mark nær gården er i særlig grad et problem for gårdbrukerne i Herringbotnet.

JN pekte på at Herringbotnet har vært et problemområde for reindrifta i mange år, spesielt på vår og tidlig sommer, siden gården ligger sentralt i kalvingslandet. Nydyrking med inngjerding av marka vil stenge for det naturlige reinbeitet. Før denne konflikten er løst, ser ikke JN det rett å dyrke opp mer areal som kan skape enda flere konflikter.

4 Etterskrift

Jillen Njaarke minner om de nye [statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet](#), som ble kunngjort 24.01.2025, av Kommunal- og distriktsdepartementet. JN viser til at det står i formålet: «Planleggingen skal også sikre at det innenfor det samiske reinbeiteområdet tas hensyn til reindriftens bruk av arealene.» JN peker på to viktige punkt som Vefsn kommune må ta til etterretning for videre revidering av arealplanen, og siterer forskriftens punkt

– 3.5 *Fritidsboliger*: «Fortettingspotensialet i fritidsboligområder skal kartlegges og utnyttes før det blir lagt til rette for utvidelse av eksisterende fritidsboligområder og utbygging i nye områder. I fjell og utmark bør fritidsboligområder avgrenses mot sammenhengende natur-, villrein- og friluftsområder, kulturmiljøer, og viktige områder for landbruk, reindrift og andre næringer. Virkningen av utbygging på landskap skal vurderes og minimeres. Nye fritidsboligområder eller utvidelse av eksisterende områder bør i fjellområdene ikke anlegges i og over skoggrensen, eller på myr. Kommunene skal sikre større sammenhengende områder uten fritidsbebyggelse i fjellområder med stort press på arealene. Utvikling av nye fritidsboligområder må ses i sammenheng med eksisterende og framtidig behov for infrastruktur og tjenestetilbud. Det bør kunne tillates mindre, enkeltstående bygg tilpasset omgivelsene, basert på eksisterende bruk av eiendommen, i tilknytning til eksisterende bygg, og som ikke utløser behov for ny infrastruktur.»

– 3.7 *Reindrift og samisk utmarksbruk* «Muligheten for å bygge innenfor og i tilknytning til eksisterende bebyggelse bør utnyttes før det vurderes å ta i bruk reindriftens særverdiområder til utbyggingsformål. Innenfor det samiske reinbeiteområdet skal det tas hensyn til reindriftens bruk av arealene. Ved planlegging av utbygging innenfor det samiske reinbeiteområdet skal konsekvenser for reindriften kartlegges og vurderes. Naturgrunnlaget for samisk reindrift og utmarksbruk skal sikres samtidig med hensynet til øvrig utvikling av samfunnet.»

5. Undertegning av protokollen

Utkast til protokoll vil bli sendt ut til møtedeltakerne før en omforent protokoll sendes ut for digital godkjenning.

For Vefsn kommune

For Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt

Charles-E. Francois

Torstein Appfjell